

СТАНОВИЩЕ
за дисертационния труд
на
Антония Димитрова Манчева
„Аерофилни водорасли от скалния феномен Природна забележителност
Белоградчишки скали“

за придобиване на ОНС доктор по професионално направление

4.3. Биологични науки (БОТАНИКА)

от

проф. д-р Майя П. Стойнева – Софийски университет „Св. Климент
Охридски“

(научен ръководител на докторантката - член на научно жури, назначено със
Заповед № РД 38-128/01.02. 2013 г. на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“)

Дисертационният труд на Антония Манчева обхваща 106 страници, 19 фигури, 1 таблица и 3 приложения с общо 47 оригинални микроснимки. Цитирана е литература от 171 заглавия, от които 36 на кирилица.

Темата на дисертацията е актуална в няколко аспекта. Първо тя е насочена към Белоградчишките скали, които са едно от *белите петна* на картата на водораслите на България, второ – изследваният район е защитена природна територия и обект на Червената книга на местообитанията на България, чието биоразнообразие заслужава особено внимание, трето – аерофилните скални водорасли като цяло са значително по-слабо проучени в сравнение с водораслите от водните местообитания в цял свят. Дисертантката е успяла да докаже актуалността на темата с текстовете в *Увода* и *Литературния обзор*.

Литературният обзор е подробен и съдържа данни както за водораслите на България, така и за аерофилните водорасли в света от началото на 20 век досега. Обосновано с необходимостта от изясняването на основната терминология е изнасянето на глава *Материали и методика* преди *Литературния обзор*.

Целта и задачите са ясно и точно формулирани и са съобразени с насоките на изследване, предложени от българските алголози след задълбочен анализ на данните за състоянието на познаването на биоразнообразието на водораслите в страната (Темнискова и др. 2005).

Използваните *методи* са съвременни и несъмнен приносен момент е първото практическо тестване на метода за пряко събиране на аерофилни и ендолитни водорасли в епруветки със скосен агар. Именно тази трудоемка работа направи докторантката част от екипа, разработил и експериментирал метода, първоначалната идея за който идва от многогодишния опит на нашия колега и съавтор проф. Гертнер от Университета на Инсбрук. С текста и резултатите на цялата дисертация се потвърждава правилността на идеята на метода, с който се спестяват не само материали, усилия и време на изследователите, но се гарантира и събирането на недеформиран материал без изсушаване в естествено състояние. Броят на събраните *проби* с четирикратно повторение и изследваните пунктове са достатъчни за получаване на представителни резултати и гарантират достоверността на направените изводи. Посочените GPS-координати осигуряват възможност за повторение на пробовземанията при необходимост. При събирането на материалите са спазени изискванията на българското природозащитно законодателство и са взети необходимите разрешения от МОСВ. Направен е *петрографски анализ* на събраните образци, което е съществен, но често пропускан елемент при подобен тип изследвания.

Всички събрани материали са въведени и запазени в *култури*, което гарантира възможността и за бъдещи допълнителни изследвания на жизнените цикли, на ултраструктурата на видовете и за генетически сравнения и в същото време е съществен принос за обогатяването на новосъздадената колекция от живи водораслови култури на Софийския университет. С този принос докторантката стана съавтор на първата статия за тази колекция, чийто първи автор е нейният куратор – гл.ас. д-р Б. Узунов. Самото изолиране и култивиране на водораслите са трудо- и времеемки процеси, които изискват сериозни познания за техниката на работа и мога да твърдя, че А. Манчева успешно се справи с нея.

Получените *резултати* са оригинални и достоверни, аргументирано обсъдени и са многоаспектни, с приносен характер както за общото познание за флората на България и на скалните водорасли като цяло, така и по отношение на получените важни таксономични и екологични данни с доказването на развитие на някои родове и видове като представители на различни от известните досега екологични подгрупи. Поради ограничения обем на становището ще напиша само, че приемам всички направени *изводи* и посочени *приноси*.

Представените *публикации* във връзка с дисертацията са четири. Една от тях е в чуждестранно списание с импакт фактор 1.762, една е в реферирано и реномирано чуждестранно списание, две са в сборник от престижната ни Седма национална конференция по ботаника. Освен това дисертантката е представила списък с още три публикации извън дисертацията, една от които в чуждестранно списание с импакт фактор 1.454 и има три участия в две национални конференции – по ботаника и по биоразнообразие, което свидетелства за широките ѝ, но задълбочени интереси в областта на алгологията.

В заключение бих искала да отбележа, че представеният дисертационен труд заедно с публикациите на Антония Манчева напълно отговаря на изискванията на ЗРАСП в Република България и на Правилника на Софийския университет. По моя преценка дисертационният труд е написан много интелигентно и показва отличната литературна осведоменост на дисертантката. Той се основава на подходящи методи, предопределящи достоверността на получените оригинални резултати с приносен характер. Поради това считам, че той трябва да бъде допуснат до защита и препоръчвам на членовете на уважаемото Научно жури да го оценят по достойнство като присъдят на Антония Димитрова Манчева образователната и научна степен *доктор*.

София, 10.04.2013

Подпис:

(проф. д-р М. Стойнева)